

Spirituele talen (6) – Verdieping

- Lezing: Matteüs 26:6-13

⁶⁻⁷Toen Jezus in Betanië in het huis van Simon – degene die aan een huidziekte had geleden – aanlag voor de maaltijd, kwam er een vrouw naar Hem toe. Ze had een albasten flesje met zeer kostbare olie bij zich en goot die uit over zijn hoofd. ⁸De leerlingen ergerden zich toen ze dit zagen en zeiden: ‘Wat een verspilling! ⁹Die olie had immers duur verkocht kunnen worden, en dan hadden we het geld aan de armen kunnen geven.’ ¹⁰Jezus hoorde het en zei: ‘Waarom vallen jullie deze vrouw lastig? Zij heeft iets goeds voor Mij gedaan. ¹¹Want de armen zijn altijd bij jullie, maar Ik zal niet altijd bij jullie zijn. ¹²Door die olie over Mij uit te gieten, heeft ze mijn lichaam voorbereid op het graf. ¹³Ik verzeker jullie: waar ook ter wereld het goede nieuws verkondigd wordt, daar zal ter herinnering aan haar verteld worden wat zij heeft gedaan.’

Preek

Preek begint dus met het liedje van Paul van Vliet: veilig achterop, bij vader op de fiets (zie liturgie)

- https://youtu.be/eRfFy_JlYkE (veilig achterop bij vader op de fiets)

Lieve mensen,

Vandaag de zesde spirituele taal:

Slide: Verdieping

We hebben al vijf talen gehad. Manieren waarop jij God kan ontmoeten. Die jou helpen te geloven. Natuur, zintuigen, traditie, eenvoud en idealen. En nu dus verdieping.

Toen ik mijn overzicht er bij pakte van alle reacties, kwam ik er tot mijn schrik achter dat *niemand* deze taal als eerste heeft. Dat kan door de vraagstelling komen. Ik denk dat daar een oorzaak zit. Het kan ook zijn dat deze spirituele taal niet zo bij ons past, hier in de stad. Want wat is verdieping?

Verdieping zit hem niet in het denken. Die taal komt nog. Het zit hem ook niet in eenvoud. Die hebben we al gehad. Nee, verdieping dat is dat je opgaat in God. We noemen dat ook wel met een oud woord:

Slide: Contemplatie

Dat is een moeilijke term. Het betekent iets als: innerlijke ervaring van Gods aanwezigheid. Het heeft iets mystieks. Met God omgaan, met Hem verkeren, in Hem opgaan, je in Hem verlustigen. Dat je helemaal afgestemd bent op God. En dan alleen om wie God is. Omdat Hij prettig gezelschap is. Je wilt in zijn nabijheid zijn. Je vindt rust in zijn armen. Je voelt je op je gemak.

Dat is ook wat ik in het liedje van Paul van Vliet terugvindt. Dat je je helemaal veilig voelt achterop de fiets bij Vader. En ik schrijf Vader dan met een hoofdletter. In de drukte van je leven. Verlangen naar

verbinding. Zonder iets te zeggen. Zonder verdere bedoeling. Gewoon: Vader weet de weg, Vader weet waarheen. Je overgeven. Intimiteit met je Vader in de hemel.

Dat is dus wat anders dan stille tijd. Of dan intens gebed. Vaak als we met anderen omgaan, ook met God, heeft dat een doel. Je hebt altijd een gewenste uitkomst met die omgang. Dat is niets manipulatiefs ofzo, zo werkt het gewoon vaak. Als je in nood zit, dan bid je om bevrijding. Om een uitweg. Ook al laat je de uitkomst open. Óf God er wat mee doet en hóé God er wat mee doet laat je aan Hem. Je beseft zijn grootheid en je eigen onmacht om iets voor elkaar te krijgen. En als je blij bent dank je God voor je omstandigheden. Of voor iets heel specifiek waar je blij om bent. Hij heeft je gebed verhoord of voor jouw gevoel duidelijk de weg gewezen in iets.

Contemplatie is God om God. Als een stelletje verliefd is, dan zie je ze soms helemaal opgaan in elkaar. Ze staren in elkaars ogen en laten elkaar niet los. Vaak zonder iets te zeggen in elkaars nabijheid zijn. Je ziet dat ook bij stellen die al lang bij elkaar zijn. Op je gemak in elkaars nabijheid. Fijn dat de ander er is, zonder dat je dat woorden hoeft te geven of uiting op een andere manier. Gewoon: zijn.

Iets daarvan zingen we straks met Psalm 63. Daar zingt David: mijn ziel is aan Hem verknocht. Zo'n los zinnetje. Verknocht zijn aan God. Het is een taal van diepe liefde op zielsniveau. In een klooster waar je zwijgt kom je misschien tot zo'n gevoel. Zo'n ervaring. Dat je bij God in de buurt bent, je bewust van zijn aanwezigheid. En dat je dan enorme rust ervaart. Blijdschap.

Als Mozes de stammen van Israël zegent, vlak voor zijn dood, dan zegt hij over Benjamin:

Slide: 'De HEER laat zijn lieveling bij zich schuilen.
Zijn kind omarmt Hem van vroeg tot laat,
het nestelt zich veilig op zijn rug.' (Deuteronomium 33:12)

Dat is het. Maar ja, wat is dat dan? Hoe 'doe' je dat? Het lastige van contemplatie is: zodra je er woorden aan geeft raakt het al een beetje op afstand. Toch is het een spirituele taal die sommige mensen hebben. Die God ook graag wil! In Jeremia 2 staat dit vers:

Slide: Dit zegt de HEER:
Ik weet nog hoe je Me liefhad in je jeugd,
van Me hield als mijn bruid,
hoe je Me volgde door de woestijn,
dat land waar niet wordt gezaaid. (Jeremia 2:2)

Daar zie je dus die liefde voor God zonder dat je iets verlangt. Woestijn. Land waar niet wordt gezaaid. Alleen met elkaar. Dat is genoeg. Daar verlangt God naar. Als Hij in Hosea constateert dat zijn bruid, zijn volk van Hem vervreemd is, dan zegt God:

Slide: ¹⁶Daarom zal Ik haar meelokken naar de woestijn en dan tot haar hart spreken. (Hosea 2)

God wil de huwelijksreis overdoen. Ooit, toen Hij met zijn volk in de woestijn was. Toen ze niemand anders hadden dan elkaar. Geen afleiding. Op elkaar aangewezen. Daar is de Bruidegom op uit.

Het is niet berekenend. De vrouw uit onze lezing, die bij Jezus komt met een superduur flesje parfum. Dat helemaal over Hem uitgiet. Een daad vol adoratie. Jezus aanvaardt het als een liefdesoffer. Je kunt daar van alles van vinden. Is het niet zonde? Zoveel verkwisting. Zou het niet beter zijn de opbrengst aan de armen te geven? Nee, zegt Jezus. Nu ik nog fysiek in haar nabijheid ben is het goed zo. Daar heeft ze alles voor over. En ze geeft alles wat ze heeft.

Ik verlang er wel eens naar, naar deze taal. Dat je zo overweldigd wordt door de liefde van God. Dat je er helemaal vol van wordt. Heel soms ervaar ik er iets van. Eventjes dat gevoel. Vaak heb ik het te druk en is mijn omgang met God functioneel. Maar er zijn dus mensen die deze spirituele taal spreken.

Ik kreeg van iemand uit de gemeente ooit een keer het boek 'Desiring God' van John Piper te leen. Vertaald heet het: 'Verlangen naar God'. Met terugwerkende kracht zie ik dat als een handleiding in verdieping, in contemplatie. Ik merkte toen dat ik het wat te zweverig vond. Maar het hoeft helemaal niet zweverig te zijn.

Een uiting van deze taal kan bijvoorbeeld zijn, dat je geheime goede daden doet. Anoniem een geschenk geven aan iemand die het nodig heeft; achter de schermen iemand uit de brand helpen. Ook zonder dat diegene weet wie het gedaan heeft. Het is een geheim tussen jou en God. Het is vervulling van wat Jezus zegt in de Bergrede: doe het in het verborgene. Om je liefde voor God te uiten. Je eert daarmee je Vader en je Vader ziet het. En zal het belonen, al gaat het daar niet om. Het gaat erom dat je van God houdt en uit liefde voor hem je naaste helpt. (Mat. 6:1-6 en 16-18)

In onze drukke levens, waarin alles nuttig en doelgericht moet zijn, kunnen we meer van deze taal gebruiken. God om God. Gewoon. Bij Hem zijn. Blij worden van zijn aanwezigheid.

Want ik heb soms van die akelige dagen
Dat alles me te groot wordt en te veel
En wat ik aangehaald heb, kan ik slecht verdragen
En alles wat ik nog moet doen, dat grijpt me naar de keel
Ik word al zenuwachtig wakker
Dat wordt alleen maar erger door dat driftige gejakker
En een koffer vol verantwoordelijkheid waaraan ik me vertil
En honderdduizend dingen die ik eigenlijk niet wil
En ik moet nog zo veel doen, ik moet nog zo veel doen
Kan ik nou vandaag niet weer eens even net als toen

Veilig achterop bij vader op de fiets
Vader weet de weg en ik weet nog van niets
Veilig achterop, ik ben niet alleen
Vader weet de weg, vader weet waarheen

Dat gevoel. Zo leven. Bij God zijn. En meer niet.

Amen